



## **PROTOCOL**

# **School en echtscheiding**

**2023-2026**

Talentum  
Koning Karelpad 12  
3813 HC Amersfoort  
033 – 4720634  
[talentum@kpoa.nl](mailto:talentum@kpoa.nl)  
[www.kindcentrumtalentum.nl](http://www.kindcentrumtalentum.nl)

## **Inleiding**

Dit protocol is geschreven om ouders en leerkrachten een handreiking te geven in het omgaan met de gevolgen van een echtscheidingssituatie.

Een echtscheiding bespreekbaar maken, is de eerste stap om het belang van het kind veilig te kunnen stellen. De ideale situatie is immers een goede samenwerking tussen ouders, kind en de school. School heeft de belangen van het kind te behartigen, zonder zich te mengen in de daadwerkelijke situatie tussen de scheidende ouders. School heeft een zelfstandige informatieplicht ten opzichte van de beide ouders van het kind.

Ouders krijgen dit protocol aangereikt, wanneer bij de leerkracht(en) bekend is dat zij zich in een echtscheidingssituatie bevinden of inmiddels gescheiden zijn. Voor dit protocol is gebruik gemaakt van gegevens zoals vermeld in het protocol: Kinderen scheiden mee en de uitgave Bond KBO (informatieplicht ouders).

## Ouderlijk gezag

Er bestaan nog steeds misverstanden over de regelgeving en kennis over echtscheiding. Een aantal belangrijke termen rondom ouderlijk gezag wordt hieronder toegelicht.

### Wie zijn de ouders van het kind?

Er wordt over ouders gesproken die volgens de wet de vader of moeder zijn. Meestal zijn dat de biologische ouders. Dit geldt niet altijd in de ogen van de wet.

Moeder is

- de vrouw uit wie het kind geboren is;
- de vrouw die het kind heeft geadopteerd.

Vader is

- de echtgenoot van de moeder op het moment dat het kind geboren wordt (tenzij vaderschap wordt ontkend);
- de man die het kind heeft erkend of geadopteerd;
- de man wiens vaderschap door de rechter is vastgesteld.

Niet-ouder is

- een “niet-ouder” is de partner van één van de ouders.

### Wat houdt ouderlijk gezag in?

In Nederland staan alle kinderen onder de 18 jaar onder gezag. Ouders hebben vaak gezamenlijk gezag. Dit noemen wij ouderlijk gezag. In geval van echtscheiding behouden beide ouders gezamenlijk gezag, tenzij een rechter dit anders heeft bepaald. In dat geval heeft één ouder het gezag en dan wordt dit voogdij genoemd. U bent als ouder verantwoordelijk om de school op de hoogte te brengen van de uitspraak van de rechter. Dit betekent dat de school een kopie moet hebben van het bewijs waaruit blijkt dat één van de ouders geen gezag heeft.

### Wat houdt een echtscheiding in?

Dat twee mensen die voorheen een duurzame relatie hadden, besloten hebben deze te verbreken. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen samenwonende of gehuwde ouders.

### Wat is een co-ouderschapsplan?

In een co-ouderschapsplan worden de afspraken vastgelegd over het contact tussen het kind en de ouder bij wie het kind niet woont. Het gaat om bezoek, maar ook telefonisch en schriftelijk of e-mailcontact.

## De gevolgen van een echtscheiding

### Het kind

De gevolgen van een echtscheiding voor een kind zijn vaak ingrijpend. Vaak kunnen leerkrachten dit signaleren in het veranderende gedrag van een kind. Onderstaande veranderingen kunnen voorkomen bij een kind waar in het leven een scheiding speelt.

- **Concentratieproblemen** kunnen de kop op steken. Het kan moeilijk zijn voor een kind de aandacht erbij te houden, terwijl er zoveel vragen door zijn/haar hoofd spelen.
- **Stil zijn.** Een kind dat normaal gesproken lekker aanwezig is in de klas, kan ineens heel stil en teruggetrokken worden.

- **Slechtere leerprestaties.** Het kind zit niet lekker in zijn/haar vel en presteert daardoor slechter.
- **Gedragsproblemen.** Het blijft wel lastig vast te stellen of de gedragsproblemen daadwerkelijk in verbinding staan met de echtscheiding.
- **Onzekerheid.** Een kind dat eerder goed zelfstandig kon werken, heeft nu ineens uw hulp nodig, terwijl dit gedrag niet bij de leerling past.
- **Huilen.** In uw ogen kan het kind om niets ineens beginnen te huilen. U doet er goed aan een gesprek met het kind te hebben en de te proberen de achterliggende gedachte te achterhalen.
- **Faalangst.** Kinderen in een echtscheidingssituatie hebben meer kans om faalangst te ontwikkelen. Kinderen trekken zich meer terug en vinden minder aansluiting bij de omgeving.

### **De ouders**

Voor de ouders is scheiden een ingrijpende gebeurtenis. Scheiden kan vergeleken worden met een rouwproces. Er wordt verlies geleden, door de ouders en de kinderen. Ouders kunnen in deze situatie steun en erkenning zoeken bij de leerkracht. In dat geval is het voor de leerkracht van belang geen partij te worden of oordeel te hebben. Het belang van het kind staat voorop.

### **De leerkracht**

De leerkracht signaleert de veranderingen die bij het kind genoemd zijn. Het onderzoeken van de oorzaken van de gesignaleerde veranderingen is een taak van de leerkracht. Praten met het kind is belangrijk. Laat zien en merken dat u er voor het kind bent, toon betrokkenheid. Het kind moet weten dat het altijd bij u terecht kan.

Enkele suggesties voor een gesprek met een kind:

- Maak het kind duidelijk dat er altijd ruimte is voor de gevoelens die hij/zij ervaart. Ook verdriet hoort erbij.
- Vraag of het kind wel hulp of ondersteuning wil krijgen van u.
- Maak duidelijke afspraken met het kind. Er wordt snel gezegd dat een kind altijd bij de leerkracht terecht kan. Altijd kan helaas niet.
- Laat u niet storen tijdens een gesprek. Luister aandachtig en neem er de tijd voor.
- Probeer het kind zelf oplossingen te laten bedenken. U kunt beter doorvragen, dan kant en klare oplossingen aan te dragen.
- Benoem de situatie zoals deze is. Moeilijkere onderwerpen moeten ook bespreekbaar gemaakt kunnen worden.
- Betrek kinderen bij zaken die voor hen plezierig en belangrijk zijn. Voorkom isolatie in de groep.

In overleg met de IB-er kan de leerkracht de ouders, eventueel, de weg wijzen naar de hulpverlening (GGD, wijkteam, etc.). Mocht er sprake zijn van een 'vechtscheiding', dan wordt de procedure 'Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling' opgestart.

## **Informatie over het kind**

Er wordt gedurende het schooljaar informatie verstrekt door de groepsleerkracht(en) aan de ouders van de kinderen in de groep. De informatievoorzieningen over het kind vanuit school geldt voor beide ouders, ook al wonen zij niet samen. Het is gekoppeld aan de wettelijke verplichting die in het burgerlijk wetboek is vastgelegd (Art 1:377c). In alle gevallen zal er geen informatie gegeven worden die mogelijk gebruikt kan worden ten koste van de andere ouder.

### **Schoolgids/Nieuwsbrief**

De schoolgids is digitaal beschikbaar en voor beide ouders ter inzage op de website. Daarnaast kunnen beide ouders zich inschrijven voor de digitale nieuwsbrief. Dit kan door een account aan te

maken in Social Schools, ons communicatieplatform. De nieuwsbrief verschijnt één keer per twee weken.

### **Oudergesprekken**

Er worden 2 á 3 keer per jaar geplande oudergesprekken gevoerd op school. De school geeft er de voorkeur aan dat beide ouders zich gezamenlijk inschrijven voor hetzelfde gesprek. Wanneer ouders gegronde redenen hebben om niet gezamenlijk te komen, dienen zij deze bij het managementteam kenbaar te maken. Het managementteam beslist of deze reden gegrond is voor het maken van twee aparte afspraken.

Bij incidentele gesprekken over een kind, waarbij een verslag wordt geschreven door de leerkracht, zullen beide ouders geïnformeerd worden.

Informatie over het kind mag nooit, zonder medeweten van de gezaghebbende ouder worden doorgegeven aan de niet gezaghebbende ouder/stiefouder.

### **Correspondentie**

Papieren documenten, zoals brieven en uitnodigingen, worden aan de verzorgende ouder meegegeven. Indien het wenselijk is dat deze informatie doorgegeven wordt aan de niet verzorgende ouder, zal de verzorgende ouder dit kenbaar maken aan de leerkracht(en). In dit geval zorgt de leerkracht(en) ervoor dat informatie, per mail of post bij de niet verzorgende ouder terecht komt. Bij deelname aan schoolactiviteiten buiten de omgangsregeling, dienen beide gezaghebbende ouders elkaar hiervan op de hoogte te stellen.

### **Rapporten**

Het originele rapport wordt verstrekt aan de verzorgende ouder. Indien gewenst door ouders, wordt een kopie voor de niet verzorgende ouder meegegeven of opgestuurd.

### **Schooldossier**

Het dossier is voor beide ouders ter inzage beschikbaar (zie schema welke ouder heeft recht op welke informatie). Om het dossier in te zien, dient u een afspraak te maken met de directie.

### **Stiefouders**

Kinderen van gescheiden ouders, kunnen in de loop van de tijd geconfronteerd worden met een nieuwe liefde van de ouder, die deel uit gaat maken van het gezin. Ook hierover heeft de school een duidelijk beleid opgesteld. Voor de oudergesprekken worden alleen de ouders uitgenodigd (dit zijn de ouders belast met het ouderlijk gezag). Mocht het zo zijn, dat er maar één ouder met het ouderlijk gezag aanwezig kan zijn bij het oudergesprek, dan mag de nieuwe partner (niet gezaghebbend) ook bij het oudergesprek aanwezig zijn. Dit kan alleen indien de andere gezaghebbende ouder aangegeven heeft geen bezwaar te hebben tegen de aanwezigheid van de niet gezaghebbende partner. Dit moet echter schriftelijk bevestigd worden door deze andere gezaghebbende ouder. *De leerkracht zal niet in gesprek gaan met stiefouder(s) zonder aanwezigheid van de gezaghebbende ouder.*

Indien ouders, om welke reden dan ook, af willen wijken van de bovenstaande afspraken, dienen zij deze bij de directie kenbaar te maken. De directie beslist of deze reden gegrond is.

**Welke ouder heeft recht op welke informatie?**

Voor wie	Alle informatie	Beperkte informatie*	Geen informatie
Ouders die met elkaar getrouwd zijn; voor vader en moeder geldt	X		
Ouders die zijn gescheiden: voor vader en moeder geldt	X		
Ouders die hun partnerschap hebben laten registeren	X		
Ouders die niet met elkaar zijn getrouwd, maar via goedkeuring van de rechtbank gezamenlijk gezag uitoefenen	X		
Ouder die niet met het gezag is belast		X	
In geval van samenwonen, vader heeft het kind erkend, niet ingeschreven in het gezag register, voor vader geldt		X	
In geval van samenwonen, vader heeft het kind erkend en ingeschreven in het gezag register, voor vader en moeder geldt	X		
Stel heeft samengewoond, nu uit elkaar, kind is erkend, maar niet ingeschreven in het gezag register, voor vader geldt		X	
Ouders beiden uit ouderlijke macht gezet, kind is onder voogdij geplaatst, voor vader en moeder geldt		X	
Voogd	X		
Biologische vader die zijn kind niet heeft erkend			X
Grootouders/pleegouders die uitsluitend de zorg / verzorging hebben	X		
Grootouders/pleegouders			X

\*Belangrijke feiten of omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging, opvoeding of belang schaden worden niet verstrekt.

**Welke informatie?**

Het gaat om belangrijke feiten en omstandigheden. Deze moeten betrekking hebben op de persoon van het kind of zijn verzorging en opvoeding. Het betreft alle informatie over schoolvorderingen en eventueel sociaal pedagogische ontwikkelingen op school. De school kan ook weigeren de verzochte informatie over het kind te geven aan de ouder die niet met het ouderlijk gezag is belast als het gaat om informatie die hij ook niet zou geven aan de ouder die wel met het gezag belast is. Een goede reden is bijvoorbeeld een verklaring van een psychiater/psycholoog/pedagoog dat informatieverstrekking schadelijk is voor de gezondheids- en of gemoedstoestand van het kind.

## **Ondertekenen**

Bij ondertekening van formulieren (onderwijskundig rapport voortgezet onderwijs, verlofaanvraag en dergelijke) wordt volstaan met één handtekening van een gezaghebbende ouder.

## **De rol van de leerkracht**

De rol van de leerkracht is van wezenlijk belang. Het kind zit het grootste gedeelte van de dag op school. Een kind moet weten dat het zijn/haar problemen kan parkeren bij de leerkracht. Voorwaarde is dat de leerkracht betrokkenheid toont voor het kind, voor de veranderde thuissituatie.

Een kind kan schuldgevoel krijgen over de hele situatie. Ga voorzichtig om met deze schuldgevoelens. Kies geen partij tussen vader en moeder, probeer niet te oordelen, dit versterkt het loyaliteitsprobleem. U dient het belang van het kind. Informeer het kind dat het geen kant hoeft te kiezen, kinderen mogen van beide ouders houden. Dit is een van de redenen waarom u als leerkracht, rust en veiligheid kan geven aan het kind.

Er zijn een aantal zaken die u niet moet doen:

- Zeggen dat zij niet de enige zijn met deze problemen. Het is voor een kind al moeilijk om toe te geven dat zij in deze situatie zitten.
- Vertellen hoe zij met hun gevoelens om moeten gaan. Erken de gevoelens wel, zij moeten hierin hun eigen weg zien te bewandelen.
- Geef kinderen geen valse hoop zoals: het kan altijd nog goed komen.
- Een oordeel geven over de situatie en daarmee ook de ouders beoordelen/zeggen dat het zo heeft moeten zijn.
- Het totale gedrag van een kind herleiden tot de echtscheiding.
- Zelf enige vorm van hulpverlening opstarten. Laat dit over aan de professionals.

Kinderen in een echtscheidingsituatie hebben steun nodig. Ouders kunnen deze steun niet altijd geven, zij kunnen bezig zijn met het verwerken van hun eigen verlies en gevoel.

## **In de groep**

Het kan zinvol zijn het onderwerp echtscheiding in de groep ter sprake te brengen. Houd wel rekening met de ontwikkelingsfase en de leeftijd van de kinderen. Voorzichtigheid is geboden. Laat kinderen weten dat het er is, maak het bespreekbaar. In individuele gevallen waarin het kind heen en weer geslingerd wordt, zich onzeker en verlaten voelt, is het niet verstandig de vertrouwensband tussen u en het kind in de groep open te breken.

## **Met de ouders**

Het contact met de ouders is van wezenlijk belang voor het kind. De neutrale zone op school verdient wel de voorkeur voor ouders die een slechte onderlinge verstandhouding hebben. Ouders zullen gewezen worden op hun verantwoordelijkheden, zonder dat de problemen ontkend worden. Probeer de zorg over het kind te delen.